

Elintarvikeeturvallisuus

Oiva-arviointiohjeet ilmoitetuille ja hyväksytyille elintarvikehuoneistoille

13 Elintarvikkeista annettavat tiedot

Ohje/versioluonnos: 2173/04.02.00.01/2021/10. Voimaantulo 4.1.2027

13.1 Pakolliset elintarvike tiedot (pakatut ja pakkaamattomat elintarvikkeet)

Huomioitavaa:

Tämä kohta tarkastetaan, kun pakolliset elintarvike tiedot on annettava suurtalouksille ja loppukuluttajille ja kun toimija

- valmistaa, valmistuttaa ja/tai pakkaa elintarvikkeita
- välittää (esimerkiksi agentuuriliike), tuo ja/tai myy itse tuomiaan (sisämarkkinoilta ja/tai kolmansista maista) pakattuja elintarvikkeita
- myy elintarvikkeita myymälässä pakkaamattomina
- myy/tarjoaa aterioita suurtalouksien tarjoilupaikassa pakkaamattomina

Tätä arviointiriviä käytetään myös, kun tarkastetaan **etämyynnissä** annettavia yleisiä ja muun erityislainsäädännön mukaisia pakollisia elintarvike tietoja.

Samanaikaisesti suositellaan tarkastettavan kohdat:

- 10.1 Erillään pito ja ristikontaminaatio ja
- 13.3 Markkinointi

Lisäksi tarvittaessa valvontakohteesta riippuen suositellaan tarkastettavan:

- 13.4 Lihan erityislainsäädännön edellyttämät tiedot (ml. alkuperämaamerkinnot)
- 13.5 Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden erityislainsäädännön edellyttämät tiedot (ml. alkuperämaamerkinnot) ja
- 13.6 Maidon sekä elintarvikkeen ainesosana käytetyn maidon ja lihan alkuperämaan ilmoittaminen.

Omaavalvonnan riittävyys ja sopivuus sekä tarvittaessa suunnitelma tarkastetaan soveltaen ohjeen 1.6 liitettä "Omaavalvonnan riittävyys ja sopivuus".

Tarkastettavia asioita:

Omaavalvonnan toteutumista arvioidaan tarkastamalla riskiperusteisesti valitut tuotteet toiminnan laajuus ja luonne huomioiden.

Vaatimustenmukaisuus voidaan todentaa esimerkiksi

- pakkausmerkintä-, resepti- ja asiakirjatarkastuksin
- tarvittaessa analyysitodistuksin ja/tai omaavalvontatutkimuksin.

Elintarviketurvallisuus

Oiva-arviointiohjeet ilmoitetuille ja hyväksytyille elintarvikehuoneistoille

Tarkastettavia asioita ovat seuraavat:

1. Elintarviketietojen; säännöstenmukaisuuden tarkastaminen eli ovatko elintarviketiedot muodollisesti oikein:

Pakatut elintarvikkeet

- Pakolliset elintarviketiedot (EU N:o 1169/2011, artikla 9):
 - a) elintarvikkeen nimi
 - b) ainesosaluettelo
 - c) ainesosaluettelossa allergioita tai intoleransseja aiheuttavat aineet, jotka korostettu (elintarviketietoasetus, liite II)
 - d) tiettyjen ainesosien tai ainesosien ryhmien määrät (tarvittaessa)
 - e) elintarvikkeen sisällön määrä
 - f) vähimmäissäilyvyysaika (parasta ennen) tai viimeinen käyttöajankohta ja tarvittaessa pakastuspäivämäärä
 - g) erityiset säilytysolosuhteet ja/tai käyttöolosuhteet (tarvittaessa)
 - h) elintarvikealan toimijan nimi tai toiminimi ja osoite
 - i) alkuperämaa tai lähtöpaikka tarvittaessa (EU N:o 1169/2011, 26 artiklan mukaisesti)
 - j) käyttöohje (tarvittaessa)
 - k) juoman todellinen alkoholipitoisuus, jos se on suurempi kuin 1,2 tilavuusprosenttia
 - l) ravintoarvoilmoitus (tarvittaessa).
- Lisäksi tarvittaessa:
 - erätunnus (MMM 834/2014, 5 §)
 - suola- ja voimakassuolaisuusmerkintä (MMM 1010/2014)
 - tunnistusmerkki eläimistä saatavissa elintarvikkeissa ((EY) N:o 853/2004, artikla 5 ja liite II (I jakso))
 - pääainekseen erityiset merkintävaatimukset silloin, jos 1) elintarvikkeen alkuperämaa tai lähtöpaikka on ilmoitettu ja 2) ilmoitettu elintarvikkeen alkuperämaa ja lähtöpaikka on eri kuin sen pääainekseen alkuperämaa tai lähtöpaikka, (EU N:o 1169/2011, 26 artiklan mukaisesti)
 - muut erityislainsäädännöstä tulevat merkintävaatimukset:
 - Kasvikset:
 - [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) N:o 1308/2013](#)
 - [Komission delegoitu asetus \(EU\) 2023/2429](#)
 - [Komission täytäntöönpanoasetus \(EU\) 2023/2430](#)
 - [MMM asetus eräitä elintarvikkeita koskevista vaatimuksista 264/2012](#) (4 § ja 5 §)
 - Oliiviöljy:
 - [Asetus \(EU\) N:o 1308/2013 maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä](#)

Elintarvikeeturvallisuus

Oiva-arviointiohjeet ilmoitetuille ja hyväksytyille elintarvikehuoneistoille

- [Komission delegoitu asetus \(EU\) 2022/2104, annettu 29 päivänä heinäkuuta 2022, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen \(EU\) N:o 1308/2013 täydentämisestä oliiviöljyn kaupan pitämistä koskevien vaatimusten osalta sekä komission asetuksen \(ETY\) N:o 2568/91 ja komission täytäntöönpanoasetuksen \(EU\) N:o 29/2012 kumoamisesta](#)
 - [Komission täytäntöönpanoasetus \(EU\) 2022/2105, oliiviöljyn kaupan pitämisen vaatimustenmukaisuustarkastuksia ja oliiviöljyn ominaisuuksien analyysimenetelmiä koskevista säännöistä](#)
 - Hunaja:
 - [Asetus 224/2025 hunajasta](#)
 - [Direktiivi 2001/110/EY hunajasta](#)
 - Levitettävät rasvat:
 - [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) N:o 1308/2013](#)
 - [Komission asetus 445/2007/EY](#)
 - [Komission päätös 2010/791/EU](#)
 - Maito ja maitotuotteet:
 - [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) N:o 1308/2013](#)
 - [Komission asetus 445/2007/EY](#)
 - [Komission päätös 2010/791/EU](#)
 - [MMM 754/2016 rasvattoman homogenoidun maidon D-vitamiinoinnista](#)
 - Sokeri:
 - [Asetus 446/2003 sokereista](#)
 - Kahviuutteet ja sikuriuutteet:
 - [Asetus 675/2000 kahviuutteista ja sikuriuutteista](#)
 - Suklaa ja kaakao
 - [Asetus 451/2003 kaakao- ja suklaatuotteista](#)
- Pakolliset pakkausmerkinnät ovat suomeksi ja ruotsiksi (yksikielisissä kunnissa myytävälle riittää yksikieliset merkinnät).
 - Merkinnät on tehty säädösten mukaisesti muodollisesti oikein, esimerkiksi lisäaineet on ilmoitettu sekä ryhmänimellä että lisäaineen nimellä tai E-koodilla ja allergeenit on korostettu ainesosaluettelossa. Merkinnät ovat helposti havaittavia ja luettavia (mm. riittävä kirjasinkoko), (EU N:o 1169/2011, artikla 12 ja 13).

Pakkaamattomat elintarvikkeet vähittäismyyntipaikassa:

- Pakolliset elintarviketiedot ((EU) N:o 1169/2011, artikla 44, MMMa 834/2014, 6-8 §)
 - a) elintarvikkeen nimi*
 - b) allergioita ja intoleransseja aiheuttavat aineet ja tuotteet*
 - c) ainesosat*

Elintarviketurvallisuus

Oiva-arviointiohjeet ilmoitetuille ja hyväksytyille elintarvikehuoneistoille

- d) alkuperämaa- tai lähtöpaikka (vastaavasti kuin pakatuissa)*
- e) käyttö- ja säilytysohjeet (tarvittaessa)*.

- Lisäksi tarvittaessa

- rasvan ja suolan määrä juustoista, makkaroista ja muista leikkeleinä käytettävistä lihavalmisteista* (MMM 834/2014, 7 §)
- suolan määrä ruokaleivästä* (MMM 834/2014, 7 §)
- ilmoitus elintarvikkeen voimakassuolaisuudesta (ilmoitettava kirjallisesti) (MMM 1010/2014)

Näitä tietoja ei tarvitse ilmoittaa elintarvikkeista, joita pieniä tuotemääriä valmistava elintarvikealan toimija toimittaa suoraan loppukuluttajalle tai paikalliselle vähittäisliikkeelle, joka toimittaa tuotteet suoraan loppukuluttajalle.

*Jos tietoja ei ole annettu, elintarvikkeen läheisyydessä on maininta siitä, että tiedot ovat saatavissa pyydettäessä henkilökunnalta. (Tiedot voi antaa myös suullisesti), (MMM 834/2014, 8 §).

Tarjolla olevat elintarvikkeet tarjoilupaikassa:

- Pakolliset elintarviketiedot (MMM 834/2014, 6 ja 7a, 8 §)
 - a) elintarvikkeen nimi (ilmoitettava kirjallisesti)
 - b) allergioita ja intoleransseja aiheuttavat aineet ja tuotteet*
 - c) aterian ainesosana käytettävän tuoreen, jäähdytetyn tai jäädytetyn lihan alkuperämaa (ilmoitettava kirjallisesti). Alkuperämaalla tarkoitetaan sen eläimen, josta liha on saatu, kasvatusmaata.

*Jos tietoja ei ole annettu, elintarvikkeen läheisyydessä on maininta siitä, että tiedot ovat saatavissa pyydettäessä henkilökunnalta. (Tiedot voi antaa myös suullisesti), (MMM 834/2014, 8 §).

Etämyyntinä myytävät pakatut ja pakkaamattomat elintarvikkeet (EU) N:o 1169/2011, artikla 14 ja MMM 834/2014, 2 §]

Kaikki pakolliset elintarviketiedot lukuun ottamatta vähimmäissäilyvyysaikaa tai viimeistä käyttöpäivää (tai pakastuspäivämäärää ja eränumeroa), on oltava saatavilla ennen kuin osto tehdään. Tiedot on esitettävä etämyyntiin liittyvässä aineistossa tai toimitettava muilla soveltuvilla keinoilla, jotka elintarvikealan toimijan on ilmoitettava selvästi.

Elintarviketurvallisuus

Oiva-arviointiohjeet ilmoitetuille ja hyväksytyille elintarvikehuoneistoille

Pakkaamattomien elintarvikkeiden osalta noudatetaan niitä tietovaatimuksia, mitä yleensä edellytetään pakkaamattomista annettavan vähittäismyyntipaikassa tai tarjoilupaikassa.

2. Merkintöjen oikeellisuuden tarkastaminen, eli vastaako elintarvikkeen koostumus annettuja tietoja. Arviointi perustuu reseptin, tuotespesifikaatioiden ja muiden mahdollisten asiakirjojen tarkasteluun.

- reseptit ovat ajan tasalla ja niitä noudatetaan tuotannossa
- reseptit/valmistus/valmis tuote ovat keskenään yhtenevät
- elintarvikkeen nimi on oikein muodostettu
- ainesosaluettelossa on mainittu käytetyt ainesosat
- koostetut ainesosat on purettu oikein ainesosaluetteloon
- allergiaa ja intoleransseja aiheuttavat ainesosat on ilmoitettu
- ainesosien järjestys on oikea
- ilmoitettu ainesosan määrä on oikea
- elintarvikkeen alkuperä on oikein ilmoitettu
- ilmoitetut ravintoaineiden tai muiden aineiden määrät perustuvat laskelmiin, laboratoriotuloksiin tai muuten perusteltuun yleisesti tunnettuun ja hyväksyttävään tietoon.

OIVALLINEN

Toiminta on vaatimusten mukaista.

Edellä esitetyt pakkausmerkinnät ovat yllä mainittujen, lainsäädännön vaatimusten mukaisia. Merkinnät ovat helposti havaittavia.

HYVÄ

Toiminnassa on pieniä epäkohtia, jotka eivät heikennä elintarviketurvallisuutta eivätkä johda kuluttajaa harhaan.

Toiminta on toteutettu pääosin yllä mainittujen, lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Elintarviketiedoissa vähäisiä epäkohtia ovat esimerkiksi:

- ainesosaluettelon paljousjärjestys ei ole oikea
- käytettyä vettä ei ole ilmoitettu ainesosaluettelossa (vettä ei tarvitse ilmoittaa silloin, kun sitä on alle 5 % lopputuotteessa, poikkeus liha, raakaliha-valmisteet, jalostamattomat kalastustuotteet ja jalostamattomat simpukat)
- lisäaineen ryhmänimi puuttuu tai on virheellinen
- ravintoarvomerkinnässä on pieniä virheitä, jotka eivät kuitenkaan estä varmistumasta tuotteen vaatimustenmukaisuudesta, esimerkiksi

Elintarviketurvallisuus

Oiva-arviointiohjeet ilmoitetuille ja hyväksytyille elintarvikehuoneistoille

ravintoarvot on ilmoitettu täysin eri järjestyksessä kuin asetus edellyttää

- energian määrä on ilmoitettu yksinomaan kilokaloreina tai kilojouleina
- etämyynnissä annettavissa tiedoissa on pieniä puutteita, eli yksittäisiä pakollisia tietoja puuttuu, mikä ei kuitenkaan heikennä elintarviketurvallisuutta tai johda kuluttajaa harhaan.
- pakkausmerkinnöissä tuotteen nimi ei ole selkeästi näkyvissä
- täysmaidon / kevytmaidon / rasvattoman maidon myyntinimityksen määritelmän mukaisessa vähintään/enintään rasvapitoisuudessa on havaittu pieniä poikkeamia.
- Voi 40 tuotteeksi on nimetty tuote, jonka maitorasvapitoisuus on 38 prosenttia.

KORJATTAVAA

Toiminnassa on epäkohtia, jotka heikentävät elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa harhaan. Epäkohdat on korjattava määräajassa.

Elintarviketiedoissa on useita oleellisia virheitä ja/tai puutteita, joita ovat esimerkiksi:

- harhaanjohtava elintarvikkeen nimi
- alkuperämaa/-alue -merkintä puuttuu tai on virheellinen
- parasta ennen -merkintä puuttuu tai on virheellinen
- korostetun ainesosan määrä puuttuu
- elintarvikkeen sisältämiä lisäaineita ei ole ilmoitettu, vaikka niillä on teknologinen vaikutus lopputuotteen kannalta
- käytössä oleva resepti ei vastaa elintarviketietoja
- ravintoarvomerkinnässä on virheitä tai puutteita, jotka heikentävät elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa harhaan, esimerkiksi: suomen- ja ruotsinkielinen ravintoarvomerkintä puuttuu, merkintä on epäselvä ja lukukelvoton, on ilmoitettu ravintoaineita, joita ei ole lupa ilmoittaa
- etämyynnissä vaadituissa tiedoissa olevat puutteet heikentävät elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa harhaan, tapauskohtaisesti esimerkiksi seuraavat elintarviketiedot puuttuvat: suomen- ja ruotsinkieliset elintarviketiedot, ainesosaluettelo, varoitusmerkintä, käyttöohje, vaaditut alkuperämerkinnät, ravintoarvomerkintä, allergeenitiedot ovat puutteellisia tai niitä ei ole korostettu.

Elintarviketurvallisuus

Oiva-arviointiohjeet ilmoitetuille ja hyväksytyille elintarvikehuoneistoille

- täysmaidon / kevytmaidon / rasvattoman maidon myyntinimen määritelmän mukaisessa vähintään/enintään rasvapitoisuudessa on havaittu poikkeamia
- maidon alkuperä (mistä eläimestä) jäänyt ilmoittamatta, kun on kyse muusta kuin lehmän maidosta
- maidonkaltaiseksi / juustonkaltaiseksi on nimetty tuote, jonka valmistuksessa ei ole käytetty maitoa tai jokin maidon ainesosa on korvattu muulla aineella
- maidoksi tai maitotuotteeksi on nimetty tuote, jonka valmistuksessa on käytetty muuta kuin maitoa tai jokin maidon ainesosa on korvattu muulla aineella
- kevytmaidoksi on nimetty tuote, jonka proteiinipitoisuutta on vähennetty.
- margariiniksi on nimetty tuote, jonka rasvapitoisuus on 60 prosenttia voi 40 tai 60 tuotteessa on virheellisesti ilmaisu perinteinen.

HUONO

Toiminnassa on epäkohtia, jotka vaarantavat elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa vakavasti harhaan tai toimija ei ole noudattanut annettuja määräyksiä. Epäkohdat on korjattava välittömästi.

Elintarviketiedot puuttuvat kokonaan tai virheet vaativat välitöntä korjausta tai takaisinvetoa, joita ovat esimerkiksi:

- hyvin epäselvät, lukukelvottomat pakkausmerkinnät
- allergeenien ilmoittamatta jättäminen
- tarvittava varoitusmerkintä tai käyttöohje puuttuu, mikä aiheuttaa vakavan terveysvaaran
- viimeinen käyttöpäivä puuttuu tai on virheellinen (esimerkiksi väärä kuukausi tai vuosiluku)
- säilytysohje puuttuu tai on virheellinen (mikrobiologisesti helposti pilaantuvat)
- vaaditut suomen- ja ruotsinkieliset merkinnät puuttuvat
- täysmaidon / kevytmaidon / rasvattoman maidon myyntinimityksen määritelmän mukaisen vähintään/enintään rasvapitoisuuden seuranta on laiminlyöty toistuvasti
- maito tai maitotuote nimetään toistuvasti/tarkoituksella väärin.
- voiksi on nimetty tuote, jossa ei ole maitorasvaa tai jossa osa maitorasvasta on korvattu muilla rasvoilla
- voi 40 tai 60 on nimetty väärin perinteiseksi voiksi.

Elintarviketurvallisuus

Oiva-arviointiohjeet ilmoitetuille ja hyväksytyille elintarvikehuoneistoille

Aiheeseen liittyvää lainsäädäntöä ja ohjeita (huomioitava muutoksineen):

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002, elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä, 17 - 19 artikla
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004 eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä, artikla 5 ja liite II (I jakso)
- Elintarvikelaki 297/2021, 1, 2 ja 6 §
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarvikehygieniasta (318/2021) 10 ja 23 §
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (834/2014) (1042/2016 ja 154/2019)
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus (1010/2014) eräiden elintarvikkeiden ilmoittamisesta voimakassuolaiseksi
- Ruokaviraston ohje 3194/04.02.00.01/2025. Elintarviketieto-opas elintarvikevalvojille ja elintarvikealan toimijoille.
- Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/775 (1.4.2020 alkaen).
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013 maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta, 1, 74, 75 ja 78 artiklat, liite I osa XVI sekä liite VII osat III, IV ja VII sekä lisäys II.
- 2. Komission päätös 2010/791/EU neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 liitteessä XII olevan III kohdan 1 alakohdan toisessa alakohdassa tarkoitettujen tuotteiden luettelosta.
- 3. Komission asetus (EY) N:o 445/2007 levitettäviä ravintorasvoja koskevista vaatimuksista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2991/94 sekä maidon ja maitotuotteiden kaupan pitämisessä käytettävien nimitysten suojelemisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1898/87 tietyistä yksityiskohtaisista säännöistä.
- 4. Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä (999/2012, muut. 1194/2013), 58 c §.

Päivitykset versioon 10:

- Ulkoasua on yksinkertaistettu.
- Muutettu Tarkastettavia asioita -kohdassa tarkastettavien tuotteiden valintaa koskevaa ohjeistusta.

Elintarviketurvallisuus

Oiva-arviointiohjeet ilmoitetuille ja hyväksytyille elintarvikehuoneistoille

- Lisätty ravintoarvomerkin­nän tarkastaminen ja samalla Oiva-arviointiohje 13.2 Ravintoarvomer­kintä on poistettu.
- Lainsäädäntö- ja ohjeluet­teloa päivitetty.
- Lisätty Oiva-arviointiohjeiden 19.4 Maito ja maitotuotteet ja 19.6 Levitettävät rasvat arvosanaesimerkit ja samalla kyseiset Oiva-arviointiohjeet on poistettu.
- Lisätty erityislainsäädännöstä tuleviin merkintävaatimuksiin liittyvät säädösviitteet.